

Jednotný archívni fond České republiky uložený ve Státním okresním archivu Břeclav se sídlem v Mikulově

Emil Kordiovský, Mikulov

Pro badatele v archivu je znalost fondů v příslušném archivu bezesporu nejdůležitějším předpokladem úspěšné práce s archívním materiálem. Také mnozí kronikáři, jimž leží na srdci historie vlastní obce, velmi často zjišťují, jaké fondy k předmětu jejich zájmu v mikulovském archivu vlastně existují, které archívni fondy nesou informace o „jejich“ obci.

Celkem je v mikulovském archivu uloženo 1226 archívních fondů. Část jich je už uzavřena, což znamená, že jejich původci beze zbytku zanikli a v podstatě už nelze předpokládat, že by od nich byl získán další archívni materiál, i když výjimky potvrzují pravidlo i zde, takže mnohdy nacházíme k uzavřeným fondům nové písemnosti, o nichž jsme přesvědčeni, že už byly dávno zničeny. Převážná většina z fondů je však neustále ve více či méně pravidelných intervalech doplňována při skartačním řízení nebo při nákupu osobních fondů a pozůstatostí či různého archívního materiálu drženého doposud v soukromých rukou.

Velký počet fondů nás vedl k tomu, že jsme jejich soupis zveřejňovaný v tomto sborníku rozdělili na fondy přesahující svým rozsahem anebo významem teritorium jediné obce a fondy místní. Do první skupiny, publikované v tomto sborníku, patří fondy vzniklé z činnosti institucí okresních (např. okresní úřady, okresní národní výbory, okresní soudy apod.) nebo z činnosti institucí zasahujících do více lokalit (např. újezdni školní rady, společenstva řemeslníků, sdružené zemědělské podniky apod.). Připojili jsme i fondy osobní (t.j. písemnosti osobního charakteru od dosud žijících osob) a pozůstatosti, jejichž teritoriální příslušnost nebývá obecně jednoznačná (často totiž zachycují různá teritoria, takže jejich příslušnost je sporná), a sbírky vzniklé uměle v archivu při vyčlenění specifických forem a druhů archívního materiálu (fotobírky, mapy a plány, soudobá dokumentace apod.).

V soupisu jsou uváděny nezákladnější informace, t.j. název fondu, časový rozsah a evidenční číslo fondu. Pokud se názvu týče, bývá to název ne vždy plně respektující současný název instituce, neboť v průběhu její existence mohlo dojít několikrát ke změně názvu, i když se neustále jedná o jednoho a toho samého původce fondu, případně o jeho organického pokračovatele. Typické je to např. u školních fondů, kdy po r. 1948 se škola jmenovala měšťanská, osmiletá, devítiletá a teď základní, i když jde neustále o jednu a tutéž školu. Pro upřesnění ještě dodejme, že letopočty v časovém rozsahu nejsou zpravidla letopočtem ohraničujícím existenci instituce, ale pouze informují, ze kterých let se písemnosti dochovaly. V některých případech jsou před nebo za časovým intervalem letopočty v závorce. Jedná se o tzv. priora nebo posteriora, jež jako spis vznikly v době před vznikem nebo zasahovaly do doby po zániku původce fondu. Jako příklad můžeme uvést různé kroniky nebo knihy zápisů z jednání orgánů, které byly vedeny v knihách po delší časový úsek, takže např. do starší obecní kroniky založené třeba ve třicátých letech při obecním úřadu se prováděly zápisy až do konce r. 1946, kdy už v čele obce stál místní národní výbor (= posteriorum). Naopak zase sbírka map národního výboru (1945-1990) obsahuje i mapu obecního katastru z doby první republiky (= priorum). Tento časový přesah u jednotlivých částí fondů se vyznačuje v archívni praxi právě tímto způsobem.

V posledním sloupci je pak uváděno číslo fondu, pod kterým je v archivu veden. Toto číslo je v každém archivu přidělováno jednotlivým fondům od pořadového čísla 1 a je součástí tzv. Jednotného archívního fondu České republiky. Od něj se pak odvíjejí všechny evidence archívního materiálu v každém archivu. Bez jeho znalosti v podstatě nelze v archivu materiál vyhledávat. V současné době dochází k vytvoření počítačové databáze ze všech státních archivů v České republice, která bude k dispozici v každém archivu, což umožní hledání archívních informací i v jiných archívních sbírkách mimo vlastní okresní region.

Název fondu	časový rozsah	č. JAF
Břeclav		
Autoklub	1948-1949	670
Berní úřad	1936-1950	20
Celnice	1972-1974	772
ČSAD	1976-1987	1164
Expozitura Berní správy Hodonín	1946-1949	19

Gymnasium	1945-1984	439
I. okrsek Slovácké župy Sokola	1924-1948	593
Jedenáctiletá střední škola na Kupkové ul.	1960	487
Lidové spotřební družstvo Jednota	1949-1961	36
Matice ku zřízení škol střed. a měšťanská	1923-1959	450
Městská spořitelna	1874-1952	965
Německá vyšší škola chlapecká	1938-1945	435
Německé reálné gymnasium	1898-1924	434
Notáři	1858-1914	51
Občanská bezpečnostní komise	1990-1993	1217
Odb. pokr. škola pro učně živností kovodělných.	1929-1934	447
Okresní archiv Břeclav se sídlem v Mikulově	1960-1991	653
Okresní knihovna	1946-1980	1159
Okresní kulturní středisko	1957-1983	47
Okresní národní pojišťovna	1949-1953	25
Okresní národní výbor	(1914-1948) 1949-1990	4
Okresní odborová rada	1962-1989	1153
Okresní oddělení statistického úřadu	1949-1988	23
Okresní osvětový sbor	1919-1936	50
Okresní péče o mládež	1912-1946	7
Okresní pionýrský dům	1951-1986	5
Okresní prokuratura	1949-1971	54
Okresní silniční výbor	1865-1928	17
Okresní soud	1850-1949	31
Okresní soud	1950-1964	897
Okresní správa silnic	1966-1968	53
Okresní svaz čsl. invalidů	1951-1974	680
Okresní úřad	1857-1940	16
Okresní ústav národního zdraví	1951-1983	41
Okresní věznice	1937-1953	44
Okresní vodohospodářská správa se sídlem v Mikulově	1961-1968	1081
Okresní výbor KSČ	1948-1989	1152
Okresní výbor Národní fronty	1949-1990	61
Okresní výbor SSM Břeclav	1970-1989	1155
Okresní výbor Svazarmu	1967-1990	1209
Okresní zemědělská správa	1960-1988	18
Okresní výbor Českého mysliveckého svazu	1960-1978	946
Okresní výbor Českého svazu žen	1971-1980	743
Okresní výbor Československého červeného kříže	1945-1982	995
Okresní výbor pro tělesnou výchovu a sport	1951-1958	594
Okresní výbor SČSP	1955-1983	974

Okresní výbor Socialistické akademie	1966-1987	952
Okresní výbor Svazu požární ochrany	1961-1977	57
Pedagogická škola	1953-1959	488
Restaurace	1972-1986	1212
Sdružený komunální podnik	1950-1955	666
Spořitelní a záloženský spolek pro Bulhary a okolí	1914-1944	27
Starostenský sbor okresu	1925-1934	672
Státní reformované reálné gymnasium	1919-1939	438
Středisko geodézie	1880-1950	52
Střední ekonomická škola	1945-1979	513
Střední odborné učiliště cukrovarnické	1955-1985	931
Veřejná obchodní škola	1919-1938	522
Veřejná odborná škola pro ženská povolání	1903-1949	448
Vyšší sociálně zdravotní škola	1945-1953	449
Zemědělské odborné učiliště	1958-1961	971
Zimní škola zemědělské mládeže	1957-1958	973
Bulhary		
Zemědělské odborné učiliště	1958-1961	971
Diváky		
Soukromá odborná škola dívčí (Mariánská ochranovna)	1896-1942	506
Hustopeče		
Berní správa	1937-1950	13
Berní úřad	1945-1950	14
Česká živnostenská pokračovací škola	1921-1939	453
Gymnasium	1923-1985	259
Internační středisko	1945-1946	62
Komunální podnik	1946-1955	662
Kovodělné družstvo Jihokov	1968-1979	940
Lidové spotřební družstvo Jednota	1950-1959	37
Notáři	1858-1901	58
Okresní dům osvěty	1959-1962	48
Okresní národní výbor	(1923) 1945-1983	6
Okresní odbor venkovských žen	1935-1938	1000
Okresní péče o mládež	1937-1959	1041
Okresní prokuratura	1949-1960	56
Okresní rada osvětová	1946-1949	1050
Okresní služba SÚS	1948-1960	21
Okresní soud	1850-1949	32
Okresní soud	1950-1959	896

Okresní školní výbor	(1807) 1870-1942	34
Okresní úřad	(1844) 1850-1945 (1949)	3
Okresní ústav národního zdraví	1952-1960	40
Okresní věznice	1949-1953	45
Okresní výbor Národní fronty	1948-1959	63
Okresní vzdělávací výbor	1923-1934	1057
Okresní výbor KSČ	1948-1959	1157
POV Československého svazu mládeže	1949-1959	711
Spol. kovářů Hustopeče a Velké Pavlovice	1923-1951	706
Společnost mlynářů Hustopeče a Mikulov	1899-1938	690
Společnost řezníků Hustopeče a Velké Pavlovice	1922-1948	685
Společnost řem. a živ. Hustopeče a Velké Pavlovice	1927-1942	686
Střední odborné učiliště	1968-1981	1148
Zemědělské odborné učiliště	1951-1967	521
Zemská reálná škola	1908-1919	674
Zimní škola zemědělské mládeže	1954-1958	979

Klentnice

Okresní ústav sociálních služeb	1957-1972	744
---------------------------------	-----------	-----

Klobouky

Berní úřad	1937-1949	15
Lidová škola zemědělská	1943-1953	471
Notáři	1851-1898	59
Okresní hospodářská jednota	1891-1942	651
Okresní péče o mládež	1930-1949	33
Okresní soud	1850-1949	29
Okresní úřad	1858-1869	35
Střední zemědělská technická škola	1953-1979	500
Starostenský sbor okresu	1926-1945	809
Středisko pracujícího dorostu	1953-1960	658
Střední zemědělská technická škola	1953-1979	500
Škola předsedů JZD	1956-1960	1075
Školní statek SZTŠ	1965-1979	929
Učňovská škola zemědělská	1952-1961	474
Živnostenská pokračovací škola	1919-1948	454
Újezdni školní rada	1939-1949	485
Zemědělská mistrovská škola	1954-1965	473
Zemská hospodářská škola	1921-1944	472

Lednice

Střední odborné učiliště zemědělské	1953-1985	505
Újezdní školní rada	1945-1949	304
Vyšší zahradnická škola	1937-1953	1163

Mikulov

Berní správa	1945-1949 (1957)	10
Berní úřad	1945-1949	11
Dozorčí inspektorát (školský)	1806-1869	504
Filosofické lyceum	1805-1849	460
Finanční úřad	1944-1945	26
Gizela špitál	1873-1905	997
Gymnasium	1945-1983	309
Hospodářská skupina maloobchodníků	1947	1025
Internační tábor	1945-1946	8
Landrat	1938-1945	24
Lidová škola zemědělská	1945-1946	977
Lidové spotřební družstvo Jednota	1948-1960	38
Německý úřední soud (Amtsgericht)	1938-1945	941
Notáři	1868-1931	60
Oblastní sdružený komunální podnik	1946-1953	1009
Okresní družstevní rada	1949-1950	1113
Okresní dům osvěty	1955-1963	49
Okresní komunální pokladna	1940	1114
Okresní myslivecké sdružení	1947-1960	1080
Okresní národní pojišťovna	1909-1951	9
Okresní národní výbor	1945-1983	2
Okresní osvětová rada	1947-1948	1026
Okresní péče o mládež	1924-1950	1134
Okresní pedagogické středisko	1957-1959	614
Okresní prokuratura	1949-1960	55
Okresní silniční výbor	1923-1926	1040
Okresní služba SÚS	1946-1960	22
Okresní soud	1850-1949	30
Okresní soud	1950-1959	895
Okresní spořitelna a záložna	1950-1951	611
Okresní svaz čsl. invalidů	1951-1958	597
Okresní svaz tělesné výchovy	1950-1959	596
Okresní úřad	1851-1945	1
Okresní ústav národního zdraví	1951-1960	42
Okresní věznice	1947-1953	46

Okresní vodohospodářská správa Břeclav	1961-1968	1081
Okresní výbor Národní fronty	1948-1959	64
Okresní výbor Československé strany lidové	1946-1948	935
Okresní výbor ČSČK	1952-1958	994
Okresní výbor Československé strany národně socialistické	1947-1948	932
Okresní výbor Československé strany sociálně demokratické	1945-1948	934
Okresní výbor ČSM	1950-1960	710
Okresní výbor KSČ	1948-1960	1158
Okresní výbor SČSP	1950-1957	608
Podpůrný spolek při německém gymnasiu	1876-1944	307
Rolnická škola ovocnicko-vinařská	1945-1951	980
Sbírka písemností Zmocněnce Komise vlády ČSFR...	1967-1990	1154
Sbírka břeclavských tisků	1923-1939	988
Sbírka diapozitivů		984
Sbírka drobných osobních fondů	1777-1992	999
Sbírka filmů z okresu	1950-	1004
Sbírka gramodesek	1975-1991	1120
Sbírka jednotlivin	1040-1991	813
Sbírka korespondence Alfonse Muchy	1933-1938 (1969)	993
Sbírka kotoučů zvukových záznamů		985
Sbírka map a plánů	1719-1971	893
Sbírka mikrofilmů náhradního snímkování		986
Sbírka mikrosnímků ochranného snímkování		1117
Sbírka negativů	1960-1966	981
Sbírka pohlednic 1992		944
Sbírka pozitivů	1958-1989	982
Sbírka soudobé dokumentace	1848-	1043
Sbírka typářů a kovových razítek		1005
Spolkové československé reálné gymnasium	1936-1938	308
Střední zemědělská technická škola	1955-1985	517
Školní statek SZTŠ	1963-1980	1136
Vyšší škola chlapecká a dívčí	1654-1945	306
Základní odborná škola zemědělská	1945-1952	520
Zemědělský a vinařský spolek pro okres Mikulov	1921-1922	963
Zemědělská mistrovská škola	1947-1967	518
Zemědělské odborné učiliště	1954-1981	519
Podivín		
Odborná pokračovací škola dívčí	1925-1928	524
Průmyslová škola pokračovací	1898-1935	475

Újezdni školní rada	1948-1950	1107
Vodní družstvo Podivín -Velké Bílovice	1870-1944	627
Pohořelice		
Berní úřad	1945-1948	12
Lidové spotřební družstvo Jednota	1945-1960	39
Okresní myslivecký úřad	1939-1944	43
Okresní soud	1858-1944	28
Újezdni školní rada	1946-1948	1106
Poštorná		
Internační středisko	1945-1949	968
Přítluky		
Vinařsko-ovocnické družstvo Přítluky-Zaječí	1945	623
Rakvice		
Újezdni školní rada	1921-1950	467
Valtice		
Celní úřad	1946-1949	610
Nemocnice milosrdných sester	1864-1872	1015
SOU zemědělské	1952-1979	482
Státní okresní nemocnice	1948-1950	1014
Středisko pracujícího dorostu	1952-1955	483
Střední odborné učiliště železniční	1966-1983	1151
Základní odborná škola zemědělská	1947-1950	930
Zemědělská mistrovská škola	1953-1964	481
Velké Bílovice		
Sdružený zemědělský podnik Jižní Morava	1966-1987	947
Vodní družstvo Podivín-Velké Bílovice	1870-1944	627
Velké Němčice		
SZP pro výrobu jatečných prasat Jave	1970-1980	916
Velké Pavlovice		
Okresní technické a materiálové středisko ONV	1976-1982	976
Učňovská škola zemědělská	1958-1960	1079
Újezdni školní rada	1945-1949	423

Osobní fondy a pozůstalosti

Osobní fond Josefa Červenky	1931-1988	1208
Osobní fond Jaroslava Školla	1968-1970	1001
Osobní fond PhDr. Metoděje Zemka, CSc.	1950-1994	1219
Osobní pozůstalost JUDr. Dvořáka	1884-1936	1213
Osobní pozůstalost Jaroslava Fialy	1950-1960	810
Osobní pozůstalost ředitele školy J. Grunta	1906-1970	811
Osobní pozůstalost Rudolfa Huti	1923-1959	990
Osobní pozůstalost Františka Kňourka	1936	804
Osobní pozůstalost Aloise Kučka	1928-1950	799
Osobní pozůstalost Jana Mráze	1918-1960	808
Osobní pozůstalost Jana Noháče	1892-1958	802
Osobní pozůstalost Karla Sýkory	1938	1071
Osobní pozůstalost Jaroslava Štancla	1893-1931	801
Osobní pozůstalost Karla Vyhlídala	1901-1949	800
Osobní pozůstalost Josefa Severina	1916-1992	1224
Osobní pozůstalost Jana Petráka	1900-1990	1225

Mimo tyto osobní fondy a pozůstalosti jsou v archivu uloženy ve sbírce **drobných osobních fondů (JAF 999)** v podstatě jednotliviny ve vztahu k fyzickým osobám, u kterých již nepředpokládáme další nárůst materiálu, aby bylo možno založit osobní fond nebo pozůstalost. Jedná se o následující archivní materiál:

Jméno	Časový rozsah	Poznámka
Ondřej Slouk	1804-1814	opis kroniky 177-1790
Jiří Pavelčík	1918-1919	materiály ke Slovácké brigádě
Leopold Götz	1888-1901	osobní doklady, Mikulov
Eduard Schelimayer	1898-1899	dtto, Hustopeče
Fridrich Stepan	1930	dtto, Mikulov
Johann Lebwohl	1909	dtto, Mikulov
Vojtěch Leštinský	1834-1836	dtto, Mikulov
Alois Vorel		dtto, Břeclav
Julius Glíž		dtto, Břeclav
Jakub Darmovzal		dtto, Břeclav
Jan Cypris	20. léta	dtto, zápisy Čs. soc. dem. strany Břeclav
Karel Valenta		dtto, Břeclav
Karl Höss		Valtice
František Mašík	1937-1939	korespondence s J. Mahenem
rodina Kuriálova	1889-1951	rodinné doklady, Poštorná
Václav Richter		rkp. pověstí z Mikulovska
Adolf Pouza	50.-60. léta	paměti, Přibice

Emanuel Novák	1907-1938	zápisky, vzpomínky četnického strážmistra, Břeclav
Čtibor Bezděk	1872-1873	kopie rodinného alba, Kobylí
Karel Janík	1994	restaurátorské zprávy o opravách božích muk
Rudolf Vymyslický	1940-1945	rkp. Poštorná za okupace
Polanský B.	1940-1945 (1974)	korespondence s úřady, Břeclav

Zusammenfassung

Einheitliche Archivalsammlung der Tschechischen Republik aufbewahrt im Staatlichen Bezirksarchiv Břeclav mit dem Sitz in Mikulov

Die Kenntnis der im Archiv aufbewahrten Sammlungen ist für jeden Wissenschaftler sicher die wichtigste Voraussetzung für erfolgreiche Arbeit. Insgesamt werden im Mikulover Archiv 1226 Sammlungen aufbewahrt. Diese große Anzahl hat uns dazu geführt, daß in diesem Beitrag nur jene Sammlungen aufgelistet werden, die mit ihrem Umfang oder Bedeutung das Territorium einer Gemeinde überschreiten. Es sind Sammlungen, die durch Tätigkeit von Bezirksinstitutionen entstanden sind (Bezirksämter, Gemeindebehörden, Bezirksgerichte usw.) oder von den Institutionen stammen, die mit ihrer Tätigkeit in mehrere Lokalitäten eingreifen (z.B. Bezirksschulräte, Handwerkergemeinschaften, landwirtschaftliche Kombinate u.ä.). Wir fügten auch persönliche Sammlungen (d.h. Schriftstücke mit persönlichem Charakter von lebenden Personen) und Nachlässe hinzu, deren territoriale Zugehörigkeit gewöhnlich nicht eindeutig ist. Es kommen auch solche Sammlungen hinzu, die erst künstlich im Archiv durch Aussortierung von spezifischen Archivalien (z.B. fotografische Sammlungen, Karten und Pläne, gegenwärtige Dokumentation u.ä.) entstanden sind.

Im Verzeichnis sind nur die wichtigsten Angaben angeführt, d.h. Name der Sammlung, ihr Zeitumfang und die Evidenznummer, unter der sie im Archiv geführt wird. Diese Nummerierung einzelner Sammlungen fängt in jedem Archiv von 1 an, und stellt einen Bestandteil der sog. Einheitlichen Archivalsammlung der Tschechischen Republik dar. Von dieser Nummer werden dann alle Evidenzen von Archivalien in jedem Archiv abgeleitet.